

פתיחה למסכת חגיגה

מקרא:

בעיון בפשטי המקראות ננסה להבין מהי עיקר מצוות העלייה לרגל בתורה. האם היא מרוכזת בחגיגה ובשמחה? בהתגלות של האל במקדש? או שמא בהבאת קרבן לפני ה' ?
מה היחס בין החגיגה והשמחה לבין הפולחן בחגים? מי אמור להשתתף בהם – "כל זכורך" בלבד או "אתה ובנך ובתך..?"

מה משמעות הביטוי "ראה כל זכורך"? האם אנו רואים את האל או נראים על ידו? האם על פי הפסוקים אנו מצווים להביא קרבן בעלייה לרגל או לא? האם משמעות הביטוי "ראה" זהה בפרשיות השונות ובספרים השונים?

שמות כג, יד-יז. שמות לד, כג-כד. דברים טז, א-יז. דברים לא, ט-יג.

נמצא בחוברת מקורות (להלן חו"מ) עמ' 8, מלבד דברים טז שלא נמצא שם במלואו וחשוב לראות בחומש עצמו גם את הפסוקים על פסח.

להרחבה על המעבר מראייה ליראה: **שמות כד, ט-יא. דברים ה, יט-כז.**

מדרשי הלכה:

מדרשי ההלכה מתחלקים לשתי אסכולות, זו של בית מדרשו של ר' עקיבא וזו ר' ישמעאל. עיינו במדרשים ושימו לב לאופן שבו הם קוראים את הפסוקים ואיזה מוטיבים הם מדגישים מתוכם. מי מדגיש את ההדרה הקיימת בעלייה לרגל (מיעוט של נשים, עבדים ונכים) ומי דווקא מרבה? מי שם דגש על הבאת הקרבן ומי פחות? האם יש קשר בין השאלות?

דבי רבי ישמעאל –

מכילתא דר' ישמעאל, עמ' 332 "שלוש רגלים תחוג לי בשנה..." "עד עמ' 334 "...אלא על עמי ישראל". עמ' 33-34 בחו"מ.

דבי רבי עקיבא –

מכילתא דר' שמעון בר יוחאי עמ' 218 "שלוש רגלים ולא בעלי קבין..." "עד סוף הפסקה. עמ' 37 בחו"מ.

ספרי על דברים עמ' 195 פסקה קמג. עמ' 51 בחו"מ.

משנה:

משנה מסכת חגיגה פרק א' משניות א-ב. עמ' 62 בחו"מ.

להיעזר בפירוש הרמב"ם למשניות. עמ' 71 בחו"מ.

כאיזה בית מדרש הולכת משנה א'? מה היחס בין משפט הפתיחה להמשך המשנה?

דרומא בית ללימוד ומחשבה יהודית באוניברסיטת בן גוריון

מה ההבדל בין תפיסת בית הלל לתפיסת בית שמאי בעניין אופי העלייה לרגל ואופי החגיגה במקדש?

מקורות נוספים:

תוספתא חגיגה פרק א' הלכה ד' עד "...זה וזה קרויין חגיגה". עמ' 118 בחר"מ.

תלמוד ירושלמי חגיגה פרק א' הלכה א, שתי שורות הראשונות. עמ' 185 בחר"מ.

תלמוד בבלי חגיגה דף ז' עמוד א' "מאי הראיון..." עד "אמר ראיית פנים בקרבן".

דרומא – בית מדרש לסטודנטים